

23.4.2024

Reunamo Education Research

Kehittävä Palaute
Mikkeli
toimintakausi
2023-2024

Kehittävä Palaute

Observointi

Hyvinvoinnin
indikaattorit

Toimintakulttuurin
vaikutukset

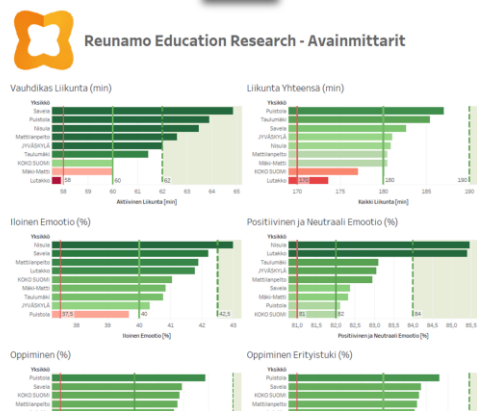
Johtajuuden
vaikutukset

Kehittävä Palaute

Johtamisen
arviointi

Oppimis-
ympäristön
arviointi

Lapsen arviointi

Analytiikka

Kehittävä Palaute Mikkeliissä

Hatunnosto Mikkeliin! Hoiditte ensimmäisen aineistonkeruunne upeasti!

- Nykytilan kartoituksen aineistonkeruussa keväällä 2024 teillä kertyi **1969** havaintoa arvotuista **20** lapsiryhmästä.
- Havainnoitujen lasten keski-ikä oli **4,3** vuotta. Lähes kaikista havainnoituista lapsista palautettiin lapsen perustietoja, taitoja ja suhtautumistapoja kartoittava lapsilomake.
- Menetelmän muita mittareita täytettiin kiitettävän ahkerasti niin kasvatushenkilöstön, kuin johtajien toimesta! Johtajalomakkeita on aineistossanne **20**, oppimisympäristölomakkeita **18**. Nämä tutkimusmenetelmän muut mittarit täydentävät aineistoanne ja antavat myöhemmin mahdollisuuden tarkastella mm. erilaisten oppimisympäristöjen tai johtajuustapojen vaikutuksia lasten kokemaan varhaiskasvatukseen arkeen.

Aineisto ja analyysi

Tässä analyysissä tutkitaan observointiaineistoanne. Analyysissä tarkastellaan neljää keskeistä lasten hyvinvoinnin osatekijää: oppimista, liikkumista, sosiaalisuutta ja emootioita. Tutkimme, mitkä ovat varhaiskasvatustoimintanne vahvuuksia ja mitkä mahdollisia kehittämiskohteita. Vertailemme aineistoanne muuhun Suomeen.

Tehtäväänsä koulutetut observoijanne ovat vierailleet arvotuissa lapsiryhmissä. He ovat kirjanneet havaintoja 4-5 minuutin sykleissä ja havainnoineet edellä mainittuja hyvinvoinnin osatekijöitä, mutta myös päiväkodin yleistä tilannetta, lapsen toimintaa ja huomion kohdetta, kontaktia muihin lapsiin sekä lähimmän aikuisen toimintaa.

Satunnaisotanta, liki 2000 havainnon aineisto, antaa luotettavaa yleiskuvaa siitä, mitä Mikkelin varhaiskasvatustoiminnassa tapahtuu lasten kokemana.

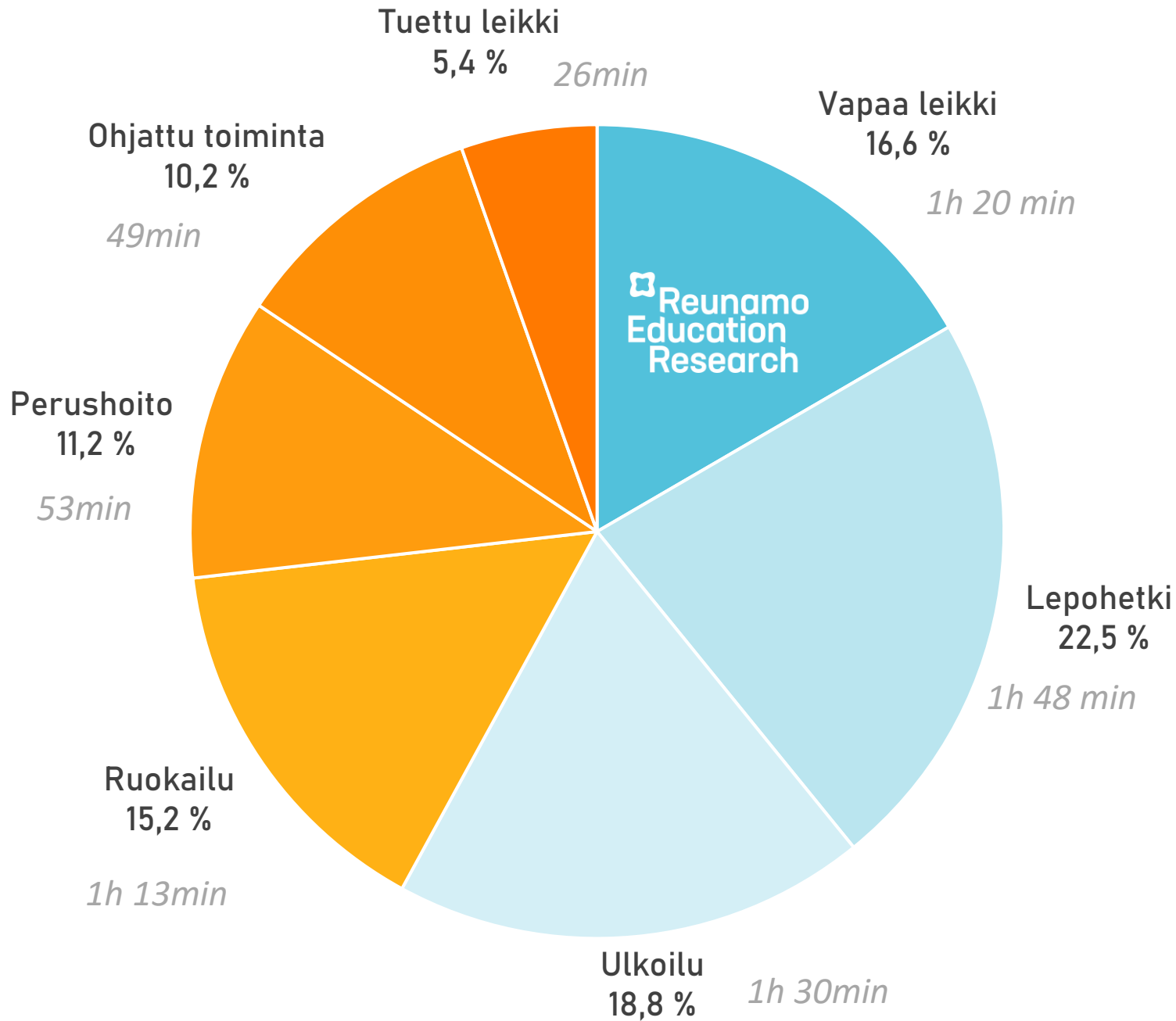

Katsaus tuloksistanne valtakunnalliseen aineistoon verrattuna

Tarkastellaan aluksi yleisesti erilaisia jakaumia
teillä ja muualla Suomessa

Varhaiskasvatuspäivä Mikkelissä klo 8-16

Tältä se keskimäärin näyttää!

- Arjen toimivat rutiinit ovat tärkeitä sillä niiden parissa vierähtää valtaosa varhaiskasvatuspäivästä.
- Tuetun leikin siivu on päivän toiminnoista pienin.
- Lepohetken osuus on korkea.

Päiväkodin toiminta

Ohjattu
toiminta

Tuettu leikki

Vapaa leikki

Ulkoilu

Perushoito

Ruokailu

Lepohetki

12,1%

10,2%

5,5%

5,4%

19,3%

16,6%

17,6%

18,8%

12,0%

11,2%

15,8%

15,2%

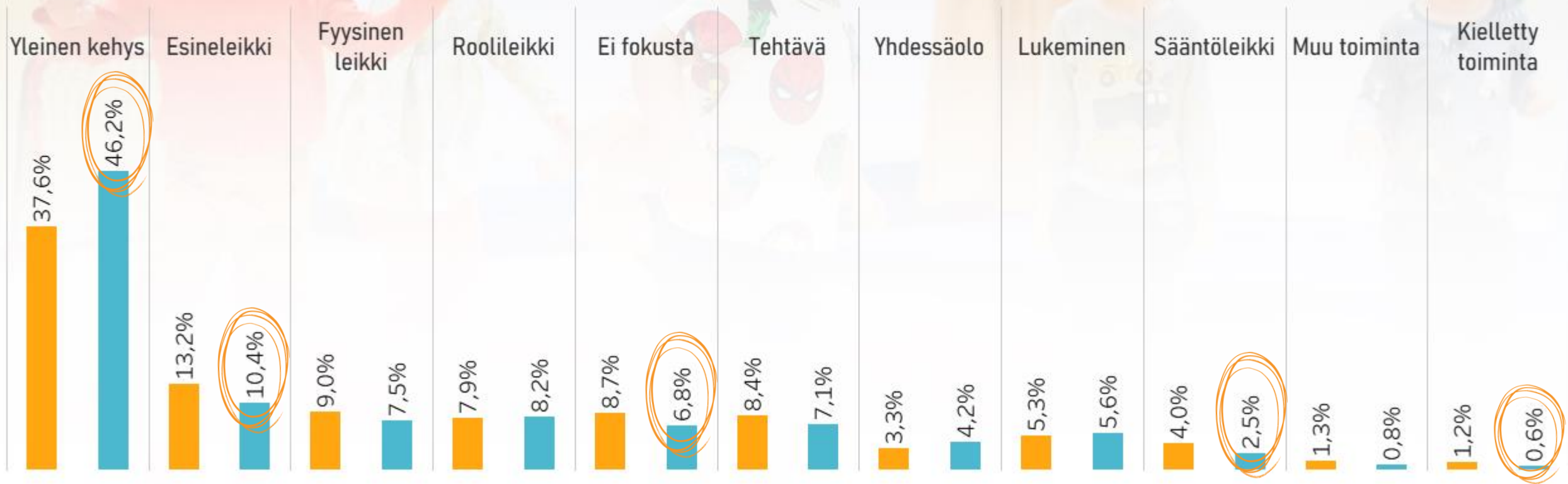
17,7%

22,5%

Muu Suomi
Oma kunta

- **Ohjatun toiminnan ja vapaan leikin** osuudet olivat Mikkelissä muuta Suomea vähäisemmät.
- **Ulkoilujen** ja etenkin **lepohetkien** osuudet olivat korkeammat.
- **Tuetun leikin, perushoidon ja ruokailun** osuudet olivat muun Suomen tasolla.

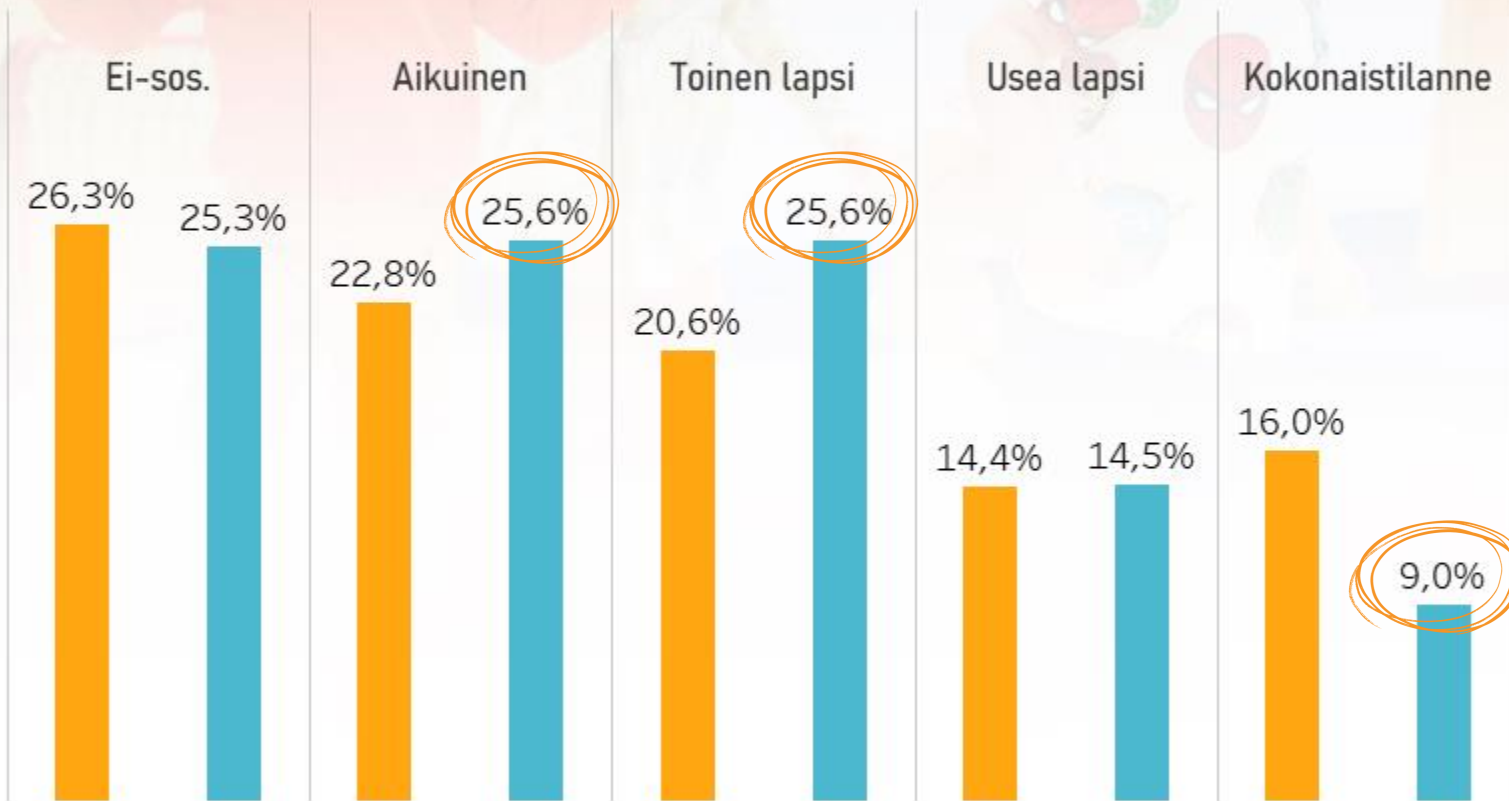
Lapsen toiminta

- **Yleisen kehysten** mukaista toimintaa oli Mikkelissä muuta Suomea selkeästi enemmän.
- **Esineleikkejä** tavattiin keskimääräistä vähemmän.
- **Lapsia vailla fokusta** tavattiin Mikkelissä hiukan muuta Suomea harvemmin.
- **Sääntöleikkien** määrä on leikeistä pienin; Mikkelissä selkeästi muuta Suomea vähäisempää.
- Kiellettyä toimintaa tavataan harvoin.

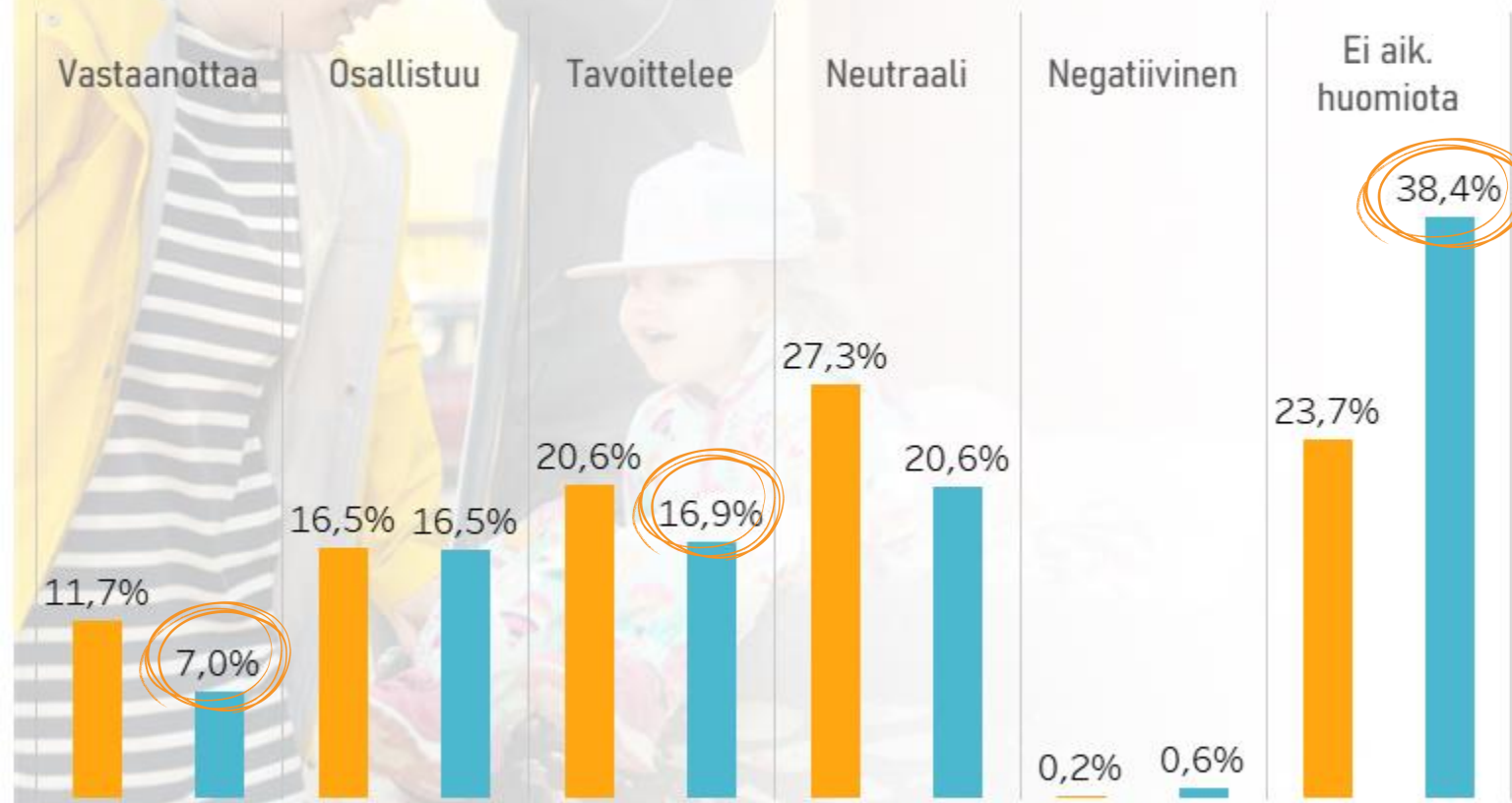
■ Muu Suomi
■ Oma kunta

Lapsen huomion kohde

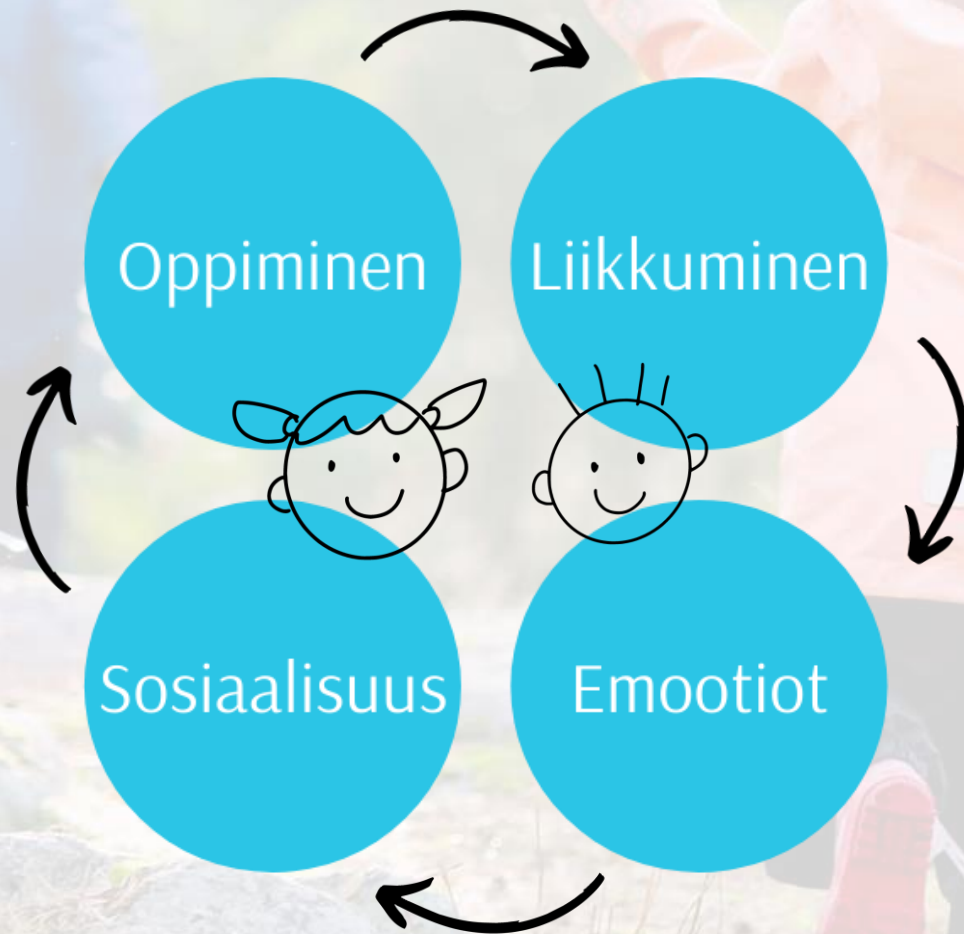
- Lapset olivat kiinnittäneet huomionsa useimmin **ei-sosiaaliseen kohteeseen, aikuiseen tai toiseen lapseen.**
- **Kokonaistilanteen** osuus lapsen huomion kohteista oli Mikkeliissä muuta Suomea selkeästi vähäisempi.

Aikuisen toiminta

- Mikkelissä havainnoitiin runsaasti tilanteita, joissa aikuinen ei ollut kiinnittänyt huomiotaan havainnoitavaan lapseen. Osuus on muuta Suomea selkeästi korkeampi. Mistä se voisi johtua?
- Aikuisen osallistuvaa toimintaa tavattiin yhtäläisesti Mikkelissä ja muualla Suomessa. Sen sijaan vastaanottavaa ja tavoittelevaa roolia tavattiin harvemmin.

Lapsen hyvinvoinnin osatekijät observointiaineistossanne

Tarkastellaan seuraavaksi aineistoa lapsen hyvinvoinnin osatekijöiden näkökulmasta:

Miltä näyttää lasten oppimispotentiaali, liikkuminen, sosiaalinen toiminta ja emootiot Mikkelin lasten arjessa?

Millaisiin asioihin ne liittyvät?
Missä niitä ehkäpä kaivattaisiin lisää?

Oppiminen (sitoutuneisuus)

Oppimisen mittarina käytetään observoitua lapsen prosessin syvyyttä ja kehitystä. Lepohetken aikana on vähän intensiivisiä prosesseja, joten lepoaika on jätetty pois oppimisen analyysistä.

Oppiminen (sitoutuneisuus)

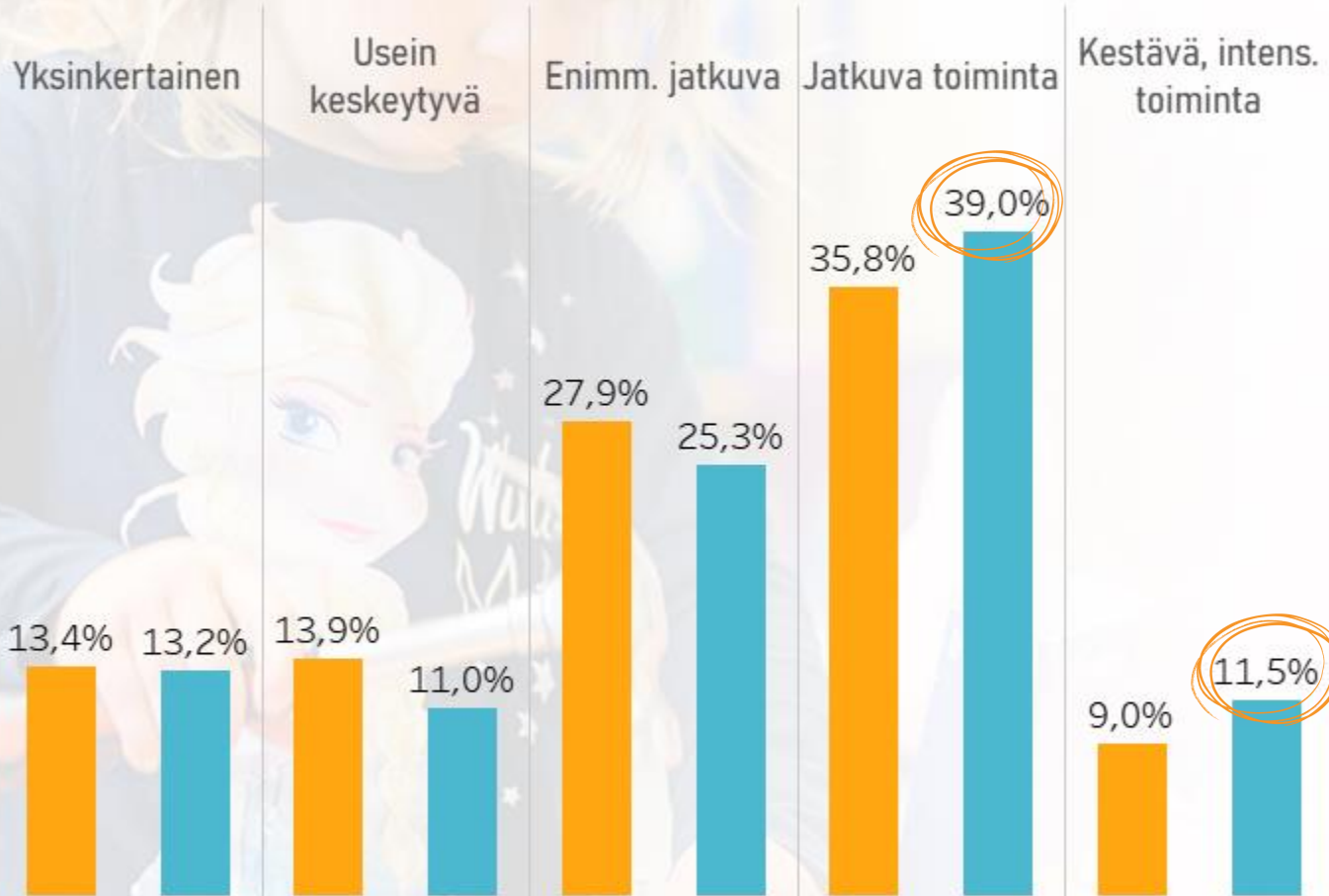
(Laevers, 1994, 2003)

Tutkimusmittari (LIS-YC)

- Lapsen sitoutuneisuus pohjautuu Laeversin (1994, 2003) viisiportaikolliseen asteikkoon, jossa olennaista on lähikehityksen vyöhykkeen syvyys ja kehitys.
- Korkea toimintaan sitoutuneisuus = lähikehityksen vyöhykkeen ovet avoinna.
- Merkkejä korkeasta sitoutuneisuudesta mm. keskittyminen, energia, sinnikkyys ja luovuus.

Oppiminen (sitoutuneisuus)

- Lasten korkeaa sitoutuneisuutta heillä meneillään olevaan toimintaan havaittiin Mikkelissä runsaasti!
- Peräti puolet lasten valveilla olon hetkistä sisälsi toimintaa, joka veti lasta puoleensa ja avasi ovia lähikehityksen vyöhykkeelle.

Oppiminen & päiväkodin toiminta

	Yksinkertainen	Usein keskeytyvä	Enimm. jatkuva	Jatkuva toiminta	Kestävä, intens. toiminta	Yht.
Ohjattu toiminta	10,0%	8,9%	9,6%	15,1%	22,3%	13,2%
Tuettu leikki	0,5%	4,8%	8,3%	7,9%	10,9%	7,0%
Vapaa leikki	5,0%	28,0%	17,4%	25,5%	29,1%	21,4%
Ulkoilu	18,4%	20,2%	20,5%	28,7%	28,6%	24,3%
Perushoito	24,9%	23,2%	18,7%	9,4%	1,7%	14,4%
Ruokailu	41,3%	14,9%	25,6%	13,3%	7,4%	19,6%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Ohjattu toiminta** piti sisällään runsaasti lapsia kiinnostavia ja sitouttavia hetkiä.
- Myös **leikissä** korostuu lapsen korkea sitoutuneisuus toimintaan; etenkin **tuetussa leikissä**. Lasten keskinäisessä **vapaassa leikissä** tavattiin kuitenkin lähes yhtä paljon myös usein keskeytyvää toimintaa.
- **Ulkoiluissa** piilee runsaasti myönteistä potentiaalia lasten oppimiselle.
- Matalaa sitoutuneisuutta tavattiin etenkin **perushoidossa** ja **ruokailuissa**.

Oppiminen & lapsen toiminta

	Yksinkertainen	Usein keskeytyvä	Enimm. jatkuva	Jatkuva toiminta	Kestävä, intens. toiminta	Yht.
Roolileikki		3,0%	8,5%	12,8%	27,4%	10,6%
Sääntöleikki	0,5%	0,6%	1,3%	4,4%	9,7%	3,3%
Esineleikki	3,0%	10,7%	14,5%	19,0%	6,9%	13,4%
Fyysinen leikki		4,8%	4,9%	15,3%	16,6%	9,6%
Lukeminen	2,5%	4,2%	3,1%	6,7%	8,0%	5,1%
Tehtävä	1,0%	10,1%	8,8%	10,1%	14,3%	9,0%
Yhdessäolo	3,5%	10,7%	7,8%	4,2%	1,7%	5,4%
Ei fokusta	26,4%	19,0%	8,8%	2,4%		8,7%
Kielletty toiminta		3,0%	0,5%	0,2%	0,6%	0,6%
Yleinen kehys	62,2%	32,1%	39,9%	24,5%	14,9%	33,1%
Muu toiminta	1,0%	1,8%	1,8%	0,5%		1,0%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Roolileikkejä** oli määrällisesti kohtalaisen vähän, mutta niissä piilee hurjasti oppimispotentiaalia.
- **Sääntöleikeissä** lasten sitoutuneisuus oli pääosin kestäväää ja intensiivistä – vaikka sääntöleikkejä olikin kaikista leikeistä vähiten. Oppimisen näkökulmasta sääntöleikkejä kannattaa vaalia!
- **Tehtävät** ovat olleet usein lapsille mielekkäitä.
- Lapset **vailla fokusta** ajautuvat yksinkertaisen toiminnan pariin. Myös **yleisen kehksen** mukaisessa toiminnassa korostuu lasten yksinkertainen sitoutuneisuus.

Oppiminen & lapsen huomion kohde

	Yksinkertainen	Usein keskeytyvä	Enimm. jatkuva	Jatkuva toiminta	Kestävä, intens. toiminta	Yht.
Ei-sos.	47,3%	21,4%	20,7%	23,9%	18,9%	25,3%
Aikuinen	22,4%	28,0%	28,2%	26,1%	20,0%	25,6%
Toinen lapsi	13,9%	24,4%	25,9%	28,1%	30,9%	25,6%
Usea lapsi	4,0%	13,1%	17,1%	15,3%	19,4%	14,5%
Kokonaistilanne	12,4%	13,1%	8,0%	6,7%	10,9%	9,0%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Yksinkertainen** sitoutuneisuus liittyi usein ei-sosiaaliseen kohteeseen. Usein keskeytyvä toiminta aikuiseen ja kokonaistilanteeseen.
- **Korkea sitoutuneisuus** liittyi tyypillisimmin vertaisryhmään huomion kohteena.

Oppiminen & aikuisen toiminta

	Yksinkertainen	Usein keskeytyvä	Enimm. jatkuva	Jatkuva toiminta	Kestävä, intens. toiminta	Yht.
Vastaanottaa	4,0%	9,5%	10,1%	5,9%	5,1%	7,0%
Osallistuu	3,0%	18,5%	16,3%	19,8%	18,9%	16,5%
Tavoittelee	13,4%	16,1%	20,2%	17,1%	13,7%	16,9%
Neutraali	32,3%	19,0%	18,7%	19,3%	17,1%	20,6%
Negatiivinen	0,5%	0,6%	0,8%	0,7%		0,6%
Ei aik. huomiota	46,8%	36,3%	33,9%	37,1%	45,1%	38,4%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- Aikuisen osallistuva toiminta liittyi usein lasten jatkuvaan toimintaan sitoutuneisuuteen.
- Aikuisen tavoitteleva toiminta ei aina yltänyt saavuttamaan lasten mielenkiintoa.
- Lasten sitoutuneisuus toimintaan vailla aikuisen huomiota oli kaksihuippuista: osa lapsista ylsi oppimisen näkökulmasta suotuisten tilaisuuksien pariin, osa lapsista jäi tästä kelkasta.

Oppiminen: nostot

Runsaasti havaintoja lasten korkeasta sitoutuneisuudesta

Peräti puolet lasten valveilla olon hetkistä sisälsi toimintaa, joka veti lasta puoleensa ja avasi ovia lähikehityksen vyöhykkeelle.

- Etenkin ohjattu toiminta, tuettu leikki ja ulkoilu pitivät sisällään näitä tilaisuuksia. Erityisesti rooli- ja sääntöleikkejä kannattaa vaalia!

Mitä tapahtuu vailla aikuisen huomiota?

Matalaa sitoutuneisuutta tavattiin etenkin **perushoidossa** ja **ruokailuissa**.

- Lapset **vailla fokusta** ajautuvat yksinkertaisen toiminnan pariin. Myös **yleisen kehityksen** mukaisessa toiminnassa korostuu lasten yksinkertainen sitoutuneisuus.
- Lasten keskinäisen vapaan leikin aikana havaittiin niin lapsia, jotka olivat oppimisen näkökulmasta mielekkään toiminnan parissa, kuin lapsia, jotka jäivät syvien oppimiskokemusten ulkopuolelle.

Liikkuminen

Reipasta liikkumista tulisi olla tunti päivässä ja vaihtelevaa liikkumista kolme tuntia. Missä liikkumista ilmenee?

Alun pylväsjakauksissa on mukana myös lepoetki, jotta saadaan kokonaiskuva varhaiskasvatuspäivästä. Ristiintaulukoista tarkastellaan lasten valveaoloaika, eli lepoetki on poistettu taustalta.

Fyysinen aktiivisuus

Tutkimusmittari (OSRAC-P)

- OSRAC-P on kehitetty lasten fyysisen aktiivisuuden intensiteetin mittaamiseen varhaiskasvatuksessa. Mittari perustuu **energiankulutuksen** eroihin eri intensiteettitasoilla. Se on kehitetty alun perin 3-4-vuotiaiden lasten fyysisen aktiivisuuden arviointiin.
- Eri-ikäiset ja erilaiset motoriset taidot edellyttävät erilaista ponnistelun määrää (ketterä eskarilainen vs. kävelemään opetteleva taapero).

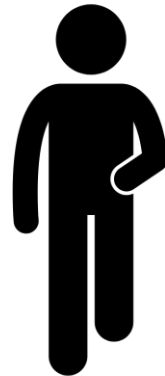
1. Liikkumaton

*Lepo, pötköttely,
nukkuminen*

2. Liike paikallaan

*Istuskelu, käsien
tai raajojen liike*

3. Hitaat ja kevyet liikkeet

Kävely

4. Kohtalaisen kuormittava liike

*Hyppely, kävely
ylämäkeen*

5. Nopea, kuormittava liike

*Juokseminen, kiipeily,
raju painiote*

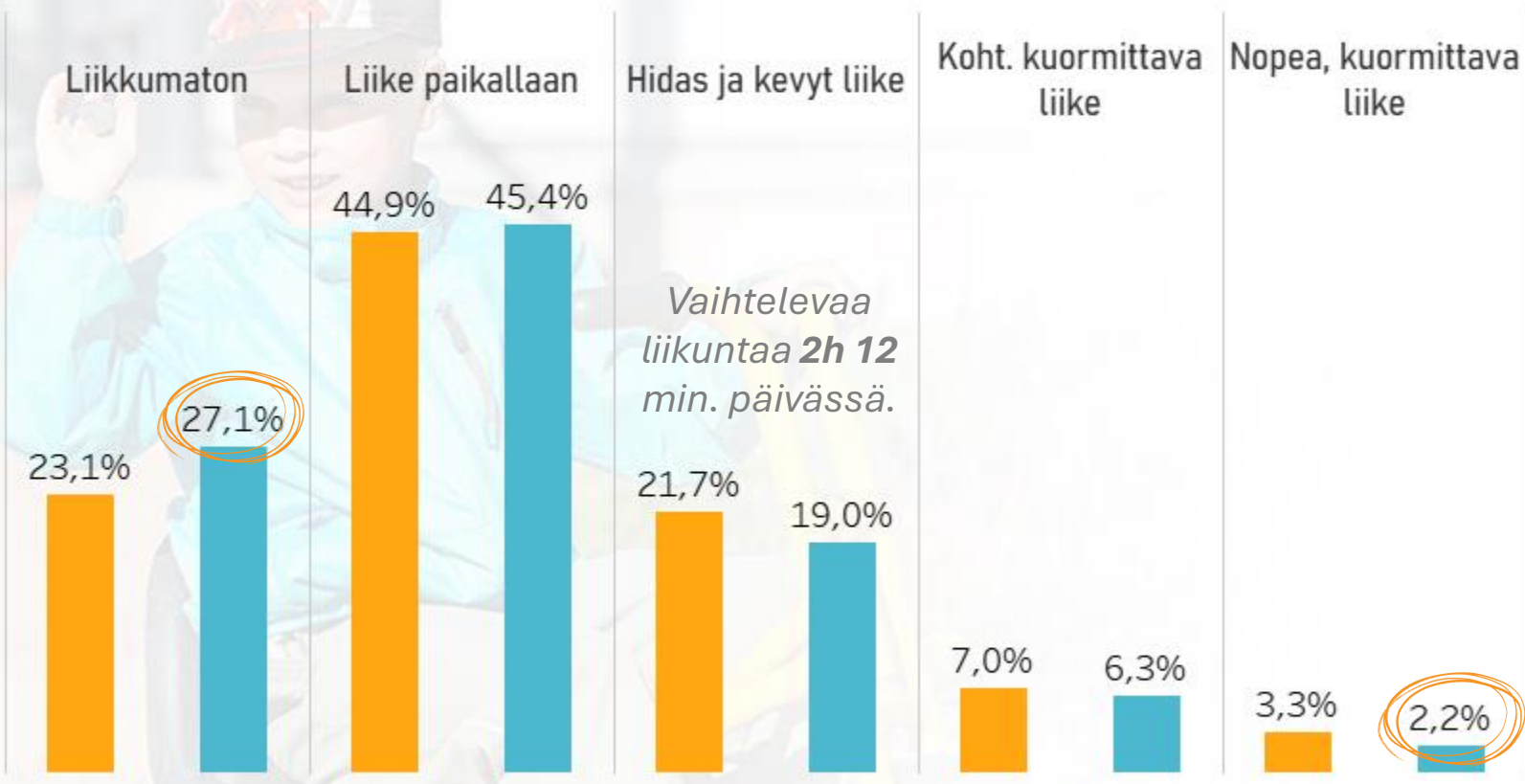
Varhaisvuosien fyysinen aktiivisuuden suositukset

🕒 Kevyttä ja vaihtelevaa liikkumista 3 tuntia päivässä

🕒 Kuormittavaa liikkumista 1 tunti päivässä

(OKM 2016:21)

Liikkuminen (fyysinen aktiivisuus)

Tässä kuvaajassa tarkastellaan lasten liikkumista **koko päivän aikana**, eli lepoaika mukaan lukien.

- Lasten kuormittava liikkuminen on ollut vaatimatonta Mikkelissä.
- Liikkumatonta toimintaa on ollut keskimääräistä enemmän. Vähäistä liikkumista oli valtaosa päivästä.

Liikkumatonta tai paikallaan olemista keskimäärin **5 tuntia 48 minuuttia (72,5%)** päivässä

Kuormittavaa liikettä keskimäärin **41 minuuttia (8,5%)** päivässä

■ Muu Suomi
■ Oma kunta

Liikunnan hajonnat

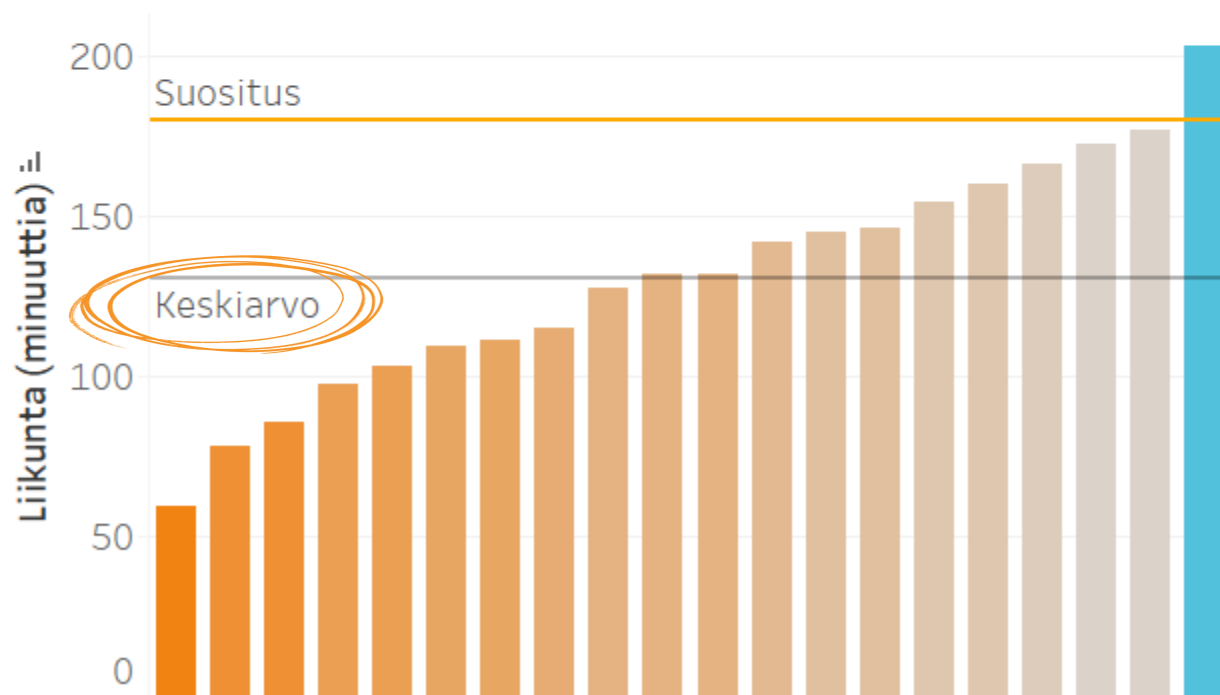
Lepohetki poistettu tarkastelusta

- Nopea, kuormittava liike
- Koht. kuormittava liike
- Hidas ja kevyt liike
- Liike paikallaan
- Liikkumaton

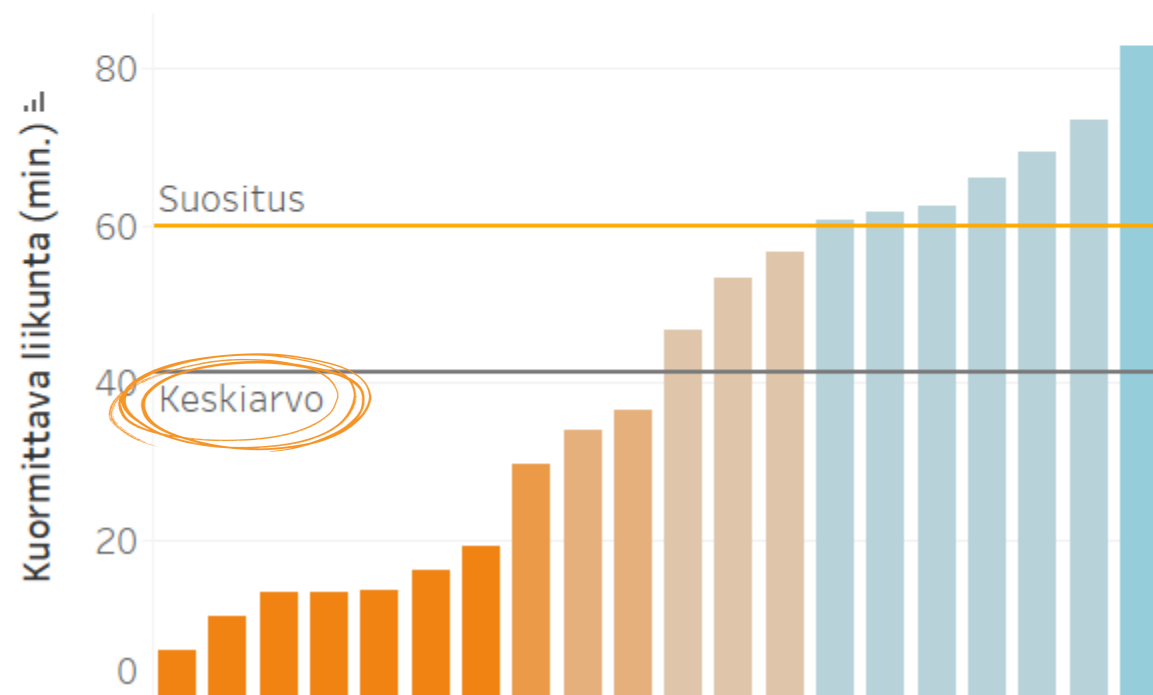
Kuormittava ja kevyt liikunta

Pylväät kuvaavat ryhmien välistä hajontaa

Kuormittava liikunta

Pylväät kuvaavat ryhmien välistä hajontaa

Liikkuminen & päiväkodin toiminta

	Liikkumaton	Liike paikallaan	Hidas ja kevyt liike	Koht. kuormittava liike	Nopea, kuormittava liike	Yht.
Ohjattu toiminta	32,1%	14,4%	8,6%	2,4%		13,2%
Tuettu leikki	0,7%	8,0%	7,0%	8,1%	4,7%	7,0%
Vapaa leikki	8,0%	25,4%	23,1%	10,6%	2,3%	21,4%
Ulkoilu	14,6%	10,6%	34,1%	76,4%	93,0%	24,3%
Perushoito	14,6%	14,0%	21,2%	1,6%		14,4%
Ruokailu	29,9%	27,6%	5,9%	0,8%		19,6%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tyhjät solut taulukossa merkitsevät sitä, ettei yhdistelmällä ole tehty ainuttakaan havaintoa. Lasten nopean ja kuormittavan liikkeen määrä oli vähäistä. Se painottui lähes yksinomaan **ulkoiluihin**.

Päiväkodin sisätiloissa ei ole ollut juurikaan havaintoja lasten kuormittavasta liikkeestä. Aikuisen vetämässä (ja usein ennalta suunnittelemassa) **ohjatussa toiminnassa** on ollut poikkeuksellisen vähän tilaisuuksia lasten kuormittavalle liikunnalle. Mistä se voisi johtua?

Liikkuminen & lapsen toiminta

	Liikkumaton	Liike paikallaan	Hidas ja kevyt liike	Koht. kuormittava liike	Nopea, kuormittava liike	Yht.
Roolileikki	1,5%	9,1%	16,4%	16,3%	4,7%	10,6%
Sääntöleikki	0,7%	4,4%	1,1%	2,4%	11,6%	3,3%
Esineleikki	1,5%	16,6%	14,8%	4,9%	2,3%	13,4%
Fyysinen leikki	0,7%	0,4%	11,3%	54,5%	79,1%	9,6%
Lukeminen	16,8%	5,8%	1,6%			5,1%
Tehtävä	7,3%	11,6%	7,5%	0,8%		9,0%
Ei fokusta	17,5%	7,3%	11,0%	4,9%		8,7%
Yhdessäolo	2,9%	4,4%	8,3%	8,9%		5,4%
Kielletty toiminta	0,7%	0,1%	0,8%	3,3%		0,6%
Yleinen kehys	49,6%	40,1%	24,5%	3,3%	2,3%	33,1%
Muu toiminta	0,7%	0,4%	2,7%	0,8%		1,0%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- Edellä havaittiin kuormittavan liikkeen tapahtuvan ulkona. Ulkoiluissa onkin tilaa temmellykselle ja **fyysisille leikeille**. **Sääntöleikkien** määrä oli vähäinen, mutta niissä lapset ovat liikkuneet runsaasti. Vaikuttaa siltä, että ulkona lapset ovat päässeet perinleikkien parissa vauhdin ja ponnistelun tuntuun. Miten näitä lasta liikuttavia sääntöleikkejä saataisiin myös muihin arjen hetkiin istutettua?
- Vähäinen liike oli yhteydessä etenkin **yleisen kehyksen** rutiineihin, **toimintaan vaille fokusta** sekä **esineleikkeihin**.

Liikkuminen & lapsen huomion kohde

	Liikkumaton	Liike paikallaan	Hidas ja kevyt liike	Koht. kuormittava liike	Nopea, kuormittava liike	Yht.
Ei-sos.	33,6%	25,4%	24,7%	18,7%	20,9%	25,3%
Aikuinen	40,9%	29,5%	19,4%	8,1%	4,7%	25,6%
Toinen lapsi	13,1%	24,0%	28,8%	42,3%	20,9%	25,6%
Usea lapsi	5,8%	11,9%	18,0%	19,5%	48,8%	14,5%
Kokonaistilanne	6,6%	9,2%	9,1%	11,4%	4,7%	9,0%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- Havainnot lasten kuormittavasta liikunnasta olivat useimmin yhteydessä **vertaisryhmään** lapsen huomion kohteena.
- Liikkumaton toiminta oli puolestaan yhteydessä **ei-sosiaaliseen** huomionkohteeseen (kuten lelu, lapsi itse) tai **aikuiseen**. Harmillisen harvoin aikuinen huomion kohteena oli yhteydessä lasten kuormittavaan liikkumiseen.

Liikkuminen & aikuisen toiminta

	Liikkumaton	Liike paikallaan	Hidas ja kevyt liike	Koht. kuormittava liike	Nopea, kuormittava liike	Yht.
Vastaanottaa	5,8%	7,9%	6,7%	5,7%		7,0%
Osallistuu	11,7%	17,8%	17,7%	8,1%	18,6%	16,5%
Tavoittelee	19,7%	18,5%	15,6%	8,9%	11,6%	16,9%
Neutraali	27,0%	18,5%	20,2%	30,9%	16,3%	20,6%
Negatiivinen		1,1%				0,6%
Ei aik. huomiota	35,8%	36,4%	39,8%	46,3%	53,5%	38,4%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- Ilahduttava varovainen pilkahdus on, että kun aikuinen on **osallistunut** lapsen toimintaan, on toisinaan lapsen kuormittava liike ollut yhteydessä tilanteeseen.
- Useimmin lasten kuormittavaa liikuntaa on tapahtunut **vailla aikuisen huomiota**. Tässä yhteydessä taustalla vaikuttaa varmasti vahvasti se, että lapset liikkuvat lähes yksinomaan kuormittavalla tavalla ulkoiluissa, joissa aikuisen rooli tyypillisesti on enemmän valvova, kuin lasten liikuntaan vahvasti osallistuva.

Liikkuminen: nostot

Tavoite: vaihtelevaa liikuntaa kolme tuntia päivässä, kuormittavaa tunti - Mikkelissä jäätiin keskimäärin alle liikuntasuosituksen

- Alle kouluikäisten liikuntasuosituksen mukaan lasten tulisi liikkua kuormittavasti tunnin päivässä ja vaihtelevasti 3 tuntia ([OKM](#), 2016). Mikkelissä jäätin keskimäärin tämän tavoitteen alle ja lapset liikkuvat kuormittavasti keskimäärin vain 41 minuuttia päivässä. Paikallaan olemista, eli esimerkiksi istuskelua, on valtakunnallisestikin lähes puolet varhaiskasvatuspäivästä, eikä muun Suomen taso edusta siis suoranaisesti tavoiteltavaa tilannetta. Yli tunnin istumisjaksoja tulisi välttää ja lyhyempiäkin paikallaanoloja tauottaa lapselle mielekkäällä tavalla.
- **Tämän tuloksen valossa Mikkelissä on syytä kiinnittää huomiota lasten monipuolisen kuormittavan liikunnan mahdollisuuksiin kokopäiväpedagogisesti**, jottei liikunnan mahdollisuudet rajoitu pelkästään ulkoilujen varaan. Mitkä tekijät rajoittavat lasten liikkumista sisätiloissa: aikuisen toiminta, säännöt, rakenteet, oppimisympäristö?
- Monipuolisesti lasta liikkeelle kannustava toiminta on yksi keskeisimpiä alle kouluikäisten pedagogiikan kulmakiviä. **Siispä: vipinää kinttuihin eteisissä, käytävillä, leikeissä, aamupiireissä, siirtymissä... Aikuisen roolilla on valtava merkitys!**

Tilaisuus puresskella tuloksia hetkinen

Pidetään 5-10 min tauko taulukoista 😊 Voit kysyä jos jokin mietityttää ja keskustella kollegoidesi kanssa.

- **Aikuisen toiminta:** Hetkiä vailla aikuisen huomiota oli runsaasti. Aikuisen osallisuus ja tavoitteellisuus?
- **Liikkuminen:** Tilaisuudet liikkua sisällä kuormittavasti? Liike osana kokopäiväpedagogiikkaa Mikkelissä?
- **Leikki:** Millaisia ajatuksia tässä kohtaa nousut leikistä?

Sosiaalisuus

Lapsen mukautuva, osallistuva, omaehtoinen ja vetäytyvä sosiaalinen orientaatio päiväkodin eri toiminnoissa. Tarkastelusta on poistettu lepoaika.

Sosiaaliset orientaatiot

(Reunamo, 2007a, 2007b, 2014)

Mukautuva

Lapsi on tilanteessa avoin ja hyväksyy muiden ehdotuksia, muttei pyri muokkaamaan tilannetta.

Osallistuva

Lapsi on vuorovaikutteinen ja yhteistyöhaluinen, ottaa muiden ehdotukset huomioon ja tuo toimintaan myös omia näkemyksiään.

Omaehtoinen

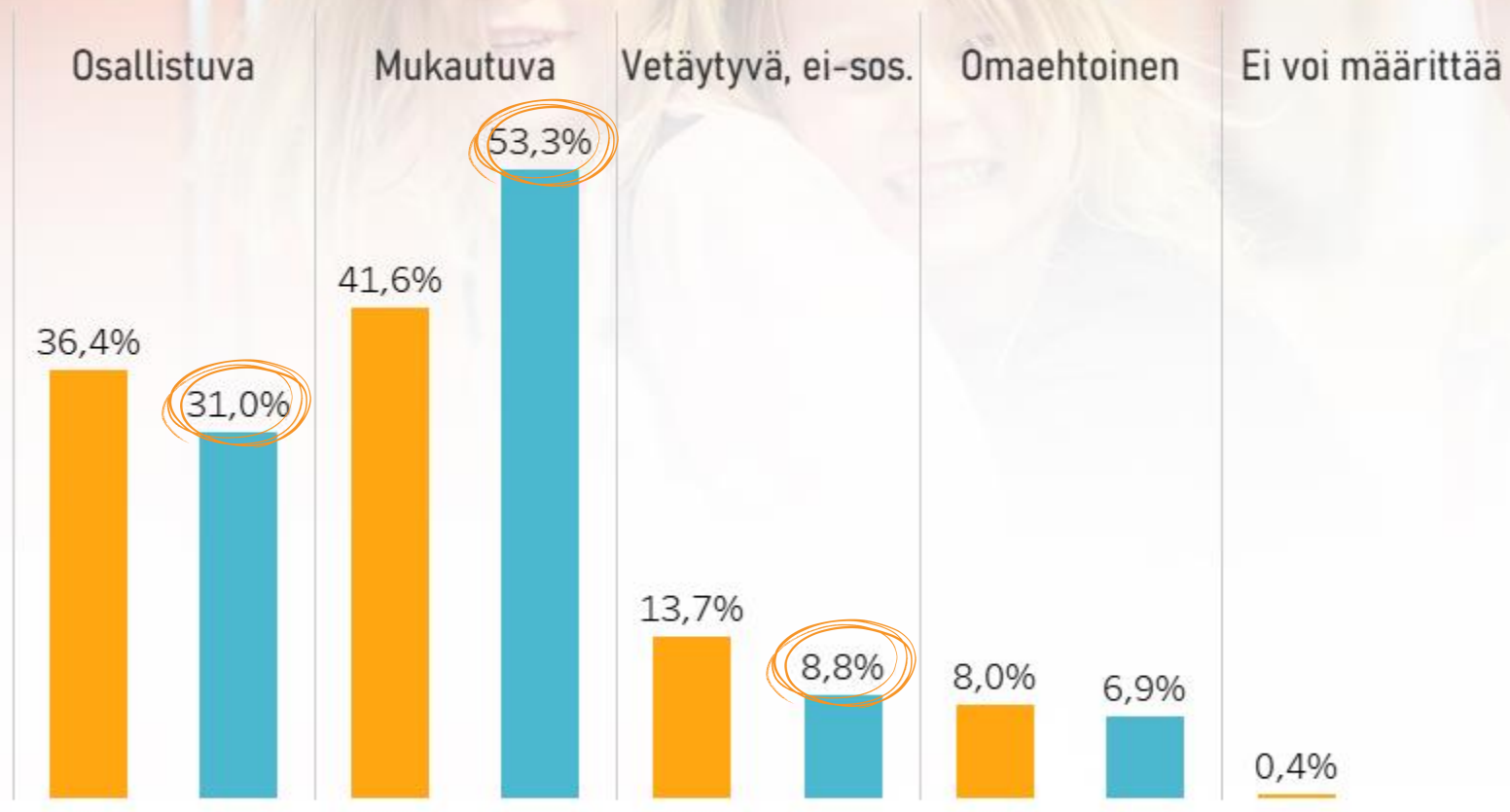
Lapsi on itsepintainen, ehkä dominoiva. Hän muokkaa tilannetta oman näkemyksensä suuntaisesti, eikä ole avoin muiden näkemyksille.

Vetäytyvä

Lapsi on irrallaan sosiaalisesta tilanteesta, eikä ole vuorovaikutteinen muiden kanssa.

Sosiaalisuus

Vasu (2022) kannustaa vahvasti lasta osallistavaan pedagogiikkaan. Orientaatioltaan osallistuva lapsi pääsee tilanteessa tuomaan esiin omia aloitteitaan tai ideoitaan. Tällaista **osallistuvaa** orientaatiota tavattiin Mikkelissä muuta Suomea harvemmin. Mistä se voisi johtua?

Lapsen **mukautuvaa** toimintaa tavattiin keskimääräistä useammin ja **vetäytyvää** sekä **omaehtoista** vähemmän.

Sosiaalisuus & päiväkodin toiminta

	Mukautuva	Osallistuva	Omaehtoinen	Vetäytyvä, ei-sos.	Yht.
Ohjattu toiminta	17,2%	10,1%	10,5%	1,5%	13,2%
Tuettu leikki	3,3%	15,2%	4,8%	2,2%	7,0%
Vapaa leikki	14,5%	28,8%	34,3%	27,6%	21,4%
Ulkoilu	22,1%	27,1%	22,9%	29,1%	24,3%
Perushoito	17,3%	7,4%	20,0%	17,2%	14,4%
Ruokailu	25,5%	11,4%	7,6%	22,4%	19,6%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Mukautuvaa** toimintaa tavattiin etenkin ohjatussa toiminnassa, perushoidossa ja ruokailuissa.
- **Osallistuvaa** toimintaa tuetussa leikissä, vapaassa leikissä ja ulkoiluissa.
- **Omaehtoista** toimintaa tavattiin muihin orientaatioihin verrattuna vähiten. Havainnot lapsen omaehtoisesta toiminnasta olivat yhteydessä etenkin vapaan leikin hetkiin sekä perushoidon tilanteisiin.
- **Vetäytyvää** orientaatiota tavattiin niin ikään harvemmin, mutta etenkin vapaassa leikissä, ulkoilussa ja ruokailuissa.

Sosiaalisuus & lapsen toiminta

	Mukautuva	Osallistuva	Omaehtoinen	Vetäytyvä, ei-sos.	Yht.
Roolileikki	4,6%	22,8%	10,5%	4,5%	10,6%
Sääntöleikki	1,4%	7,4%	3,8%		3,3%
Esineleikki	11,3%	15,4%	20,0%	14,2%	13,4%
Fyysinen leikki	7,7%	12,5%	12,4%	9,0%	9,6%
Lukeminen	6,3%	3,6%	1,9%	6,0%	5,1%
Tehtävä	9,3%	9,3%	6,7%	8,2%	9,0%
Ei fokusta	9,5%	2,5%	10,5%	24,6%	8,7%
Yhdessäolo	6,3%	5,5%	4,8%	0,7%	5,4%
Kielletty toiminta		0,2%	7,6%		0,6%
Muu toiminta	0,9%	1,1%	1,9%	0,7%	1,0%
Yleinen kehys	42,8%	19,7%	20,0%	32,1%	33,1%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Mukautuva** toiminta oli yhteydessä lukuhetkiin sekä yleiseen kehukseen.
- **Osallistuva** toiminta korostui etenkin sääntö- ja roolileikeissä.
- **Omaehtoista** toimintaa tavattiin useimmin esine- ja fyysisissä leikeissä.
- **Vetäytyminen** oli yhteydessä ennen kaikkea toimintaan vailla fokusta.

Sosiaalisuus & lapsen huomion kohde

	Mukautuva	Osallistuva	Omaehtoinen	Vetäytyvä, ei-sos.	Yht.
Ei-sos.	25,6%	9,7%	22,9%	80,6%	25,3%
Aikuinen	29,6%	26,2%	21,0%	3,0%	25,6%
Toinen lapsi	20,9%	39,5%	27,6%	3,0%	25,6%
Usea lapsi	12,7%	20,9%	16,2%	1,5%	14,5%
Kokonaistilanne	11,2%	3,6%	12,4%	11,9%	9,0%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- Lapsen **mukautuvaa** orientaatiota tavattiin usein tilanteissa, joissa lapsi oli kiinnittänyt huomionsa aikuiseen.
- **Osallistuva** toiminta korostui yhteydessä muihin lapsiin.
- **Vetäytyvä** toiminta liittyi lähes yksinomaan tilanteisiin, joissa lapsi oli kiinnittänyt huomionsa ei-sosiaaliseen kohteeseen.

Sosiaalisuus & aikuisen toiminta

	Mukautuva	Osallistuva	Omaehtoinen	Vetäytyvä, ei-sos.	Yht.
Vastaanottaa	7,4%	7,0%	9,5%	3,0%	7,0%
Osallistuu	11,9%	28,5%	15,2%	2,2%	16,5%
Tavoittelee	21,0%	12,3%	21,9%	4,5%	16,9%
Neutraali	24,7%	14,6%	16,2%	20,1%	20,6%
Negatiivinen	1,0%		1,0%		0,6%
Ei aik. huomiota	33,9%	37,6%	36,2%	70,1%	38,4%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Mukautuvaan** orientaatioon liittyi usein aikuisen tavoitteleva toiminta, jossa tämä opettaa, motivoi tai ohjaa lasta, mutta myös aikuisen neutraali rooli.
- Aikuisen osallistuva toiminta kohtasi lapsen **osallistuvan** orientaation.
- Lapsen **omaehtoiseen** toimintaan oli usein yhteydessä aikuisen tavoitteleva, mutta myös vastaanottava rooli.
- **Vetäytyvä** lapsi jäi tyypillisimmin myös aikuisen huomiotta.

Sosiaalisuus: nostot

Lasten mukautuva orientaatio korostuu Mikkelissä

Lasten mukautuvaa toimintaa tavattiin keskimäärin Mikkelissä merkittävästi muuta Suomea enemmän. Erityisesti se näyttäytyi arjen rutiineissa sekä ohjatussa toiminnassa.

Millaisin toimin lisää lasten osallisuutta arkeen?

Yksi orientaatio ei ole suoranaisesti toista parempi, mutta referenssiaineisto osoittaa lapsen osallistuvan toiminnan monella tapaa suotuisaksi lasten hyvinvoinnin ja oppimisen näkökulmasta. Sitä ei siis suotta tavoitella myöskään Vasun näkökulmasta. **Millaisin toimenpitein Mikkelin varhaiskasvatustoiminnassa saataisiin lasten osallistuvalla toiminnalle lisää mahdollisuuksia?**

Ketkä lapsista vetäytyvät?

Lapsen vetäytyvä toiminta pitää harvoin sisällään oppimiselle suotuisia, kuormittavasti liikuttavia tai vertaissuhteita edistäviä tilaisuuksia. On tärkeää tunnistaa lapset, jotka vaikuttavat jäävän omasta tahdostaan riippumatta yhteisten leikkien ulkopuolelle.

Emootiot

Kaikenlaisia emootioita tarvitaan, mutta on kuitenkin tärkeää, että lapsen elämää värittää positiivinen kokemus. Tässä tarkastelusta on poistettu lepoetki.

Huomaa, että koska negatiivisia tunteita koetaan tyypillisesti vähän, niiden prosenttiosuudet näyttävät taulukoissa suurilta. Prosentit ovat sarakeprosentteja, joten jos vihan tuntemuksia on observoitu kaksi kertaa, se aiheuttaa yksittäisen solun prosentiksi 50%.

Emootiot

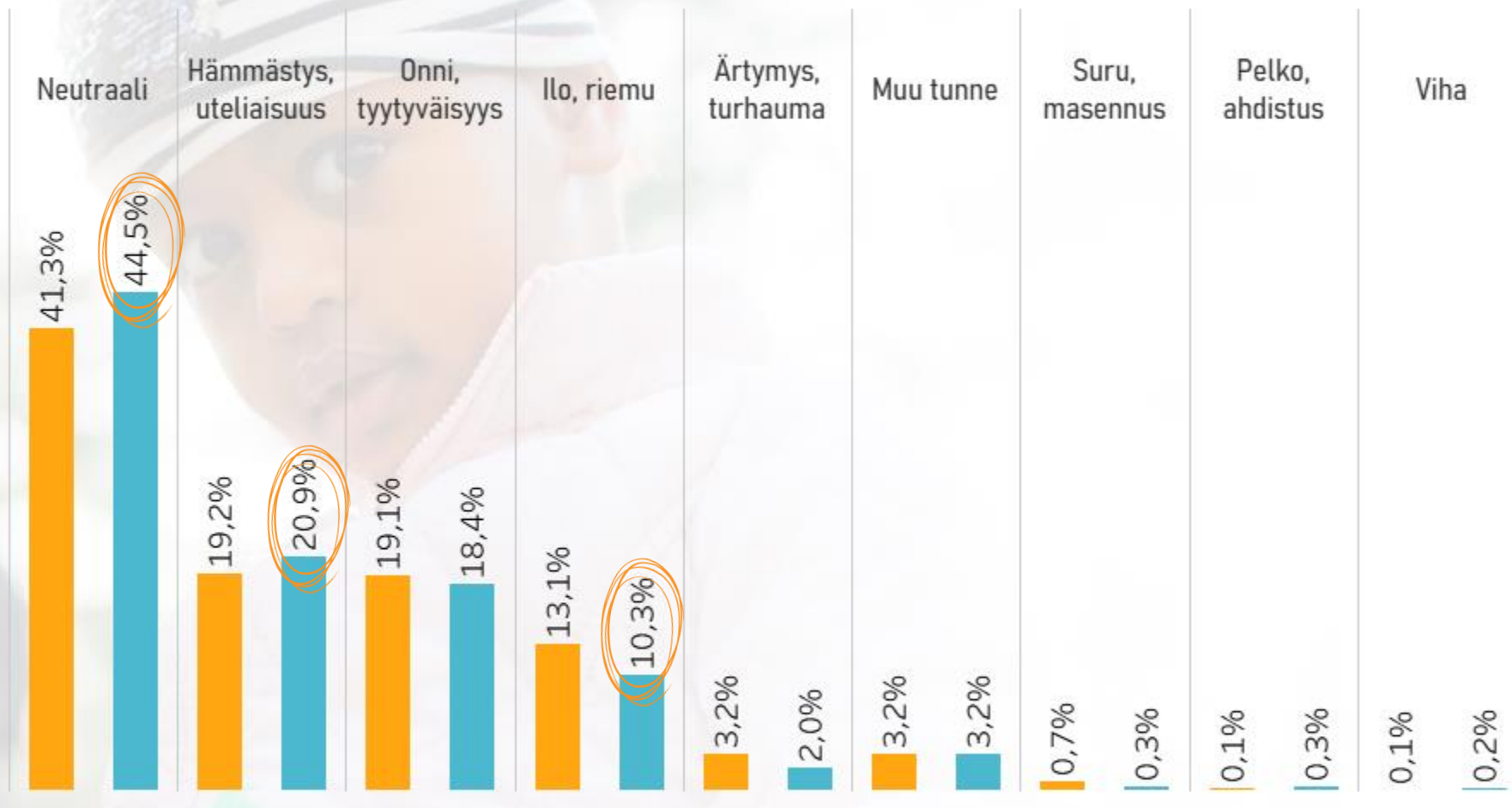
(Ekman, 1994)

Tutkimusmittari

- Observoinnissa emootioiden kategoriat pohjautuvat Ekmanin (1994) jaottelulle, joka perustuu **emootioiden ja kasvonilmeiden yhteyteen**.
- Emotion observoinnissa ei emotion tarvitse ilmetä pääosaa observointiajasta. Emotion luokitteluun riittää emotion lyhytkin esiintyminen.
- **Kehittävä Palaute –tutkimusmenetelmässä emootioille on 9 luokkaa:**
 1. Viha
 2. Ärtymys, turhauma
 3. Pelko, ahdistus
 4. Suru, masennus
 5. Ilo ja riemu
 6. Onnellisuus, tyytyväisyys
 7. Hämmästyminen, uteliasuus, innostus
 8. Neutraali, tyyni, rauhallinen
 9. Kyllästynyt, väsynyt, nukkuu tai muu tunne

Emootiot

- **Neutraalia**, eli tyyntä ja rauhallista, emootiota tavattiin Mikkelissä keskimääräistä enemmän.
- **Hämmästyksellä ja uteliaisuudella** on vahva asema. Sitä tavattiin hiukan muuta Suomea enemmän.
- **Ilon ja riemun** osuus jäi pienemmäksi, kuin muualla.
- **Negatiivisia emootioita** tavataan vain vähän, niistä ei tästä syystä tehdä johtopäätöksiä.

Emootio & päiväkodin toiminta

	Viha	Ärtymys, turhauma	Pelko, ahdistus	Suru, masennus	Ilo, riemu	Onni, tyytyväisyys	Hämmästyys, uteliaisuus	Neutraali	Yht.
Ohjattu toiminta		13,3%	25,0%	20,0%	10,8%	10,0%	20,4%	11,6%	13,2%
Tuettu leikki		3,3%	25,0%		12,7%	7,9%	6,0%	6,5%	7,2%
Vapaa leikki		26,7%			24,8%	24,3%	27,7%	17,8%	22,0%
Ulkoilu	66,7%	20,0%			36,3%	28,6%	27,7%	19,6%	24,8%
Perushoito	33,3%	23,3%		20,0%	9,6%	11,1%	8,5%	17,8%	13,8%
Ruokailu		13,3%	50,0%	60,0%	5,7%	18,2%	9,7%	26,7%	19,0%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Huomaa, että taulukossa tarkastellaan kunkin emotion ilmentymistä päiväkodin eri toiminnoissa (sarakeprosentit). Tyypillisesti marginaalisiksi jäävät voimakkaat negatiiviset tunteet, kuten viha tai pelko, näyttävät taulukossa korkeampaa prosenttilukua, kuin muut tunteet - tämä johtuu niiden vähäisestä havaintomäärästä.

- **Ilon ja riemun** kiljahdukset kajahtelivat ilmoille useimmin tuetussa leikissä, ulkoilussa sekä vapaassa leikissä.
- Ohjattu toiminta herätti lapsissa usein **hämmästyä ja uteliaisuutta**, samoin vapaa leikki.
- **Neutraali** tunnetila vallitsi useimmin ruokailun ja perushoidon hetkillä.

Emootio & aikuisen toiminta

	Viha	Ärtymys, turhauma	Pelko, ahdistus	Suru, masennus	Ilo, riemu	Onni, tyytyväisyys	Hämmästyminen, uteliaisuus	Neutraali	Yht.
Vastaanottaa		10,0%			4,5%	7,5%	5,7%	8,1%	7,0%
Osallistuu		26,7%		40,0%	22,3%	20,0%	17,0%	13,4%	16,7%
Tavoittelee	66,7%	33,3%	50,0%	20,0%	14,0%	11,1%	16,4%	19,0%	16,9%
Neutraali		10,0%			9,6%	24,3%	17,6%	23,1%	20,3%
Negatiivinen							0,3%	1,0%	0,5%
Ei aik. huomiota	33,3%	20,0%	50,0%	40,0%	49,7%	37,1%	43,1%	35,3%	38,6%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- Aikuisen osallistuva toiminta oli yhteydessä lasten ilon ja riemun kokemuksiin mukavasti! Erityisesti lapset jakoivat tunteen kuitenkin keskenään vailla aikuisen huomiota.
- Suurimmilta osin aikuisen toiminta oli yhteydessä lapsen neutraaliin tunnetilaan. Saisikohan esimerkiksi yhteiseen hassutteluun ujutettua useammin tilaisuuksia arkisiin kohtaamisiin?

Emootiot: nostot

Mikkelissä tunteiden kirjoa tasoitti neutraalin tunteen korkea osuus

- **Neutraalia**, eli tyyntä ja rauhallista, emootiota tavattiin Mikkelissä keskimääräistä enemmän. Se vallitsi usein arjen rutiineissa ja lasten kohtaamisissa aikuisen kanssa. Neutraali, tyni ja rauhallinen tunnetila onkin muiden tunteiden lomassa arvokas. **Mutta millä tavoin arkeen saataisiin istutettua myös ilon ja riemun sävyjä?**
- **Erityisesti aikuisen ja lasten välisiä kohtaamisia** voisi olla mahdollista värittää tunneskaalan myönteisin sävyin suurella ja rohkealla pensselillä! Saisiko näin myös vauhtia ja vilskettä varpaisiin? Referenssiaineistossa kuormittavan liikkeen on osoitettu olevan yhteydessä lasten pirskahteleviin myönteisiin tunnekokemuksiin.

Lapsen ja aikuisen toiminta

Mitä varhaiskasvatuspäivän aikana tapahtuu?

Päiväkodin toiminta & lapsen toiminta

	Ohjattu toiminta	Tuettu leikki	Vapaa leikki	Ulkoilu	Perushoito	Ruokailu	Lepohetki	Yht.
Roolileikki	0,5%	29,9%	31,2%	7,3%				8,2%
Sääntöleikki	5,0%	3,7%	7,0%	3,5%				2,5%
Esineleikki	1,0%	43,0%	27,2%	16,7%	1,4%	1,0%		10,4%
Fyysinen leikki	3,0%	8,4%	1,5%	34,0%	0,5%		0,2%	7,5%
Lukeminen	25,9%	4,7%	4,9%		1,4%	0,7%	7,2%	5,6%
Tehtävä	31,3%	4,7%	13,8%	1,6%	6,4%	1,7%	0,2%	7,1%
Ei fokusta	5,5%	1,9%	5,8%	11,6%	17,7%	6,4%	0,2%	6,8%
Yhdessäolo	1,5%	0,9%	5,2%	15,1%	1,8%	0,7%		4,2%
Kielletty toiminta	0,5%			1,1%	1,4%	0,3%	0,7%	0,6%
Yleinen kehys	24,9%	0,9%	1,2%	8,6%	69,1%	89,0%	91,2%	46,2%
Muu toiminta	1,0%	1,9%	2,1%	0,5%	0,5%	0,3%	0,2%	0,8%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Ohjattu toiminta** piti tyypillisesti sisällään sääntöleikkejä, lukemista ja tehtäviä.
- **Tuetussa leikissä** esineleikit olivat suosituimpia, mutta hyvin vahva sija oli myös roolileikeillä.
- **Lasten kesken** suosituin leikin muoto oli roolileikki. Esineleikit olivat niin ikään suosittuja. Sääntöleikit tapahtuivat usein lasten kesken.
- **Ulkoiluissa** fyysiset leikit olivat olennaisia, mutta myös yhdessäolo. Lapsia vaille fokusta tavattiin ulkoilun ohella etenkin **perushoidossa**.

Päiväkodin toiminta & aikuisen toiminta

	Ohjattu toiminta	Tuettu leikki	Vapaa leikki	Ulkoilu	Perushoito	Ruokailu	Lepohetki	Yht.
Vastaanottaa	4,5%	13,1%	8,0%	4,6%	7,7%	8,0%	0,9%	5,6%
Osallistuu	21,9%	69,2%	4,9%	10,5%	20,5%	11,0%	1,6%	13,1%
Tavoittelee	48,3%	7,5%	3,4%	9,4%	25,0%	17,4%	3,8%	14,0%
Neutraali	8,0%	4,7%	20,8%	33,7%	16,8%	21,1%	38,1%	24,5%
Negatiivinen	0,5%		1,2%		0,5%	1,0%		0,5%
Ei aik. huomiota	16,9%	5,6%	61,8%	41,8%	29,5%	41,5%	55,6%	42,3%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- Aikuisen **tavoitteleva** toiminta korostui etenkin ohjatussa toiminnassa.
- Tuettuun leikkiin aikuisilla oli useimmin **vastaanottava** ja varsinkin **osallistuva** ote.
- Ulkoiluissa aikuisen rooli oli tyypillisimmin **neutraali**.

Lapsen toiminta & huomion kohde

	Ei-sos.	Aikuinen	Toinen lapsi	Usea lapsi	Kokonaistilanne	Yht.
Roolileikki	6,5%	4,1%	18,5%	18,6%	5,8%	10,6%
Sääntöleikki	0,5%	2,0%	4,9%	7,7%	2,9%	3,3%
Esineleikki	19,7%	7,4%	16,9%	15,4%		13,4%
Fyysinen leikki	7,0%	4,6%	12,8%	19,5%	6,6%	9,6%
Lukeminen	5,4%	11,0%	1,8%	0,9%	3,6%	5,1%
Tehtävä	7,5%	14,6%	5,6%	5,4%	13,1%	9,0%
Ei fokusta	12,2%	6,6%	6,4%	6,8%	14,6%	8,7%
Yhdessäolo	0,3%	1,8%	12,3%	8,6%	5,8%	5,4%
Kielletty toiminta	1,0%		0,8%	0,5%	0,7%	0,6%
Yleinen kehys	39,4%	46,3%	19,2%	15,8%	45,3%	33,1%
Muu toiminta	0,5%	1,5%	0,8%	0,9%	1,5%	1,0%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukossa lepohetki poistettu tarkastelusta.

- **Esineleikeissä** lapsen huomion kohde liittyi usein ei-sosiaaliseen kohteeseen, vaikka sijaa löytyi myös muille leikkijöille. Lapset **vailla fokusta** olivat kiinnittäneet tyypillisesti huomionsa niin ikään ei-sosiaaliseen kohteeseen, tai etäämmältä kokonaistilanteen tarkasteluun. **Aikuinen** huomion kohteena liittyi tyypillisimmin rutiineihin, lukemiseen ja tehtäviin. **Vertaisryhmään** kuului etenkin roolileikki.

Aikuisen toiminta & lapsen toiminta

	Vastaanottaa	Osallistuu	Tavoittelee	Neutraali	Negatiivinen	Ei aik. huomiota	Yht.
Roolileikki	6,5%	10,4%	1,6%	10,8%		15,5%	10,6%
Sääntöleikki	2,8%	4,4%	3,5%	2,5%		3,2%	3,3%
Esineleikki	10,3%	17,5%	4,3%	13,4%	44,4%	15,9%	13,4%
Fyysinen leikki	8,4%	7,6%	6,6%	13,1%		10,4%	9,6%
Lukeminen	1,9%	9,2%	9,3%	2,5%	11,1%	3,4%	5,1%
Tehtävä	15,0%	11,6%	18,2%	6,7%		4,3%	9,0%
Ei fokusta	13,1%	4,4%	8,5%	12,7%		7,8%	8,7%
Yhdessäolo	4,7%	4,0%	4,3%	8,0%		5,5%	5,4%
Kielletty toiminta		0,4%	2,3%	0,3%		0,2%	0,6%
Yleinen kehys	36,4%	29,1%	40,3%	29,3%	44,4%	32,9%	33,1%
Muu toiminta	0,9%	1,6%	1,2%	0,6%		0,9%	1,0%
Yht.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukossa lepoaika poistettu tarkastelusta.

- **Aikuinen osallistuu** erityisesti sääntöleikkeihin ja esineleikkeihin. Muistetaan kuitenkin että sääntöleikkejä oli määrällisesti vähän. Aikuisen **tavoitteellinen** toiminta liittyy lukemiseen, tehtäviin ja arjen rutiineihin. Roolileikkejä sekä esineleikkejä leikitään paljon vailla aikuisen huomiota.

Lopuksi: vahvuudet

Oppimisen flow on ollut vahvaa!

Peräti puolet lasten valveilla olon hetkistä sisälsi toimintaa, joka veti lasta puoleensa ja avasi ovia lähikehityksen vyöhykkeelle. Moni asia arjessa vaikuttaa pitävän sisällään lapsia kiinnostavia asioita, joiden parissa heidän toimintaansa leimaa keskittyminen, sinnikkyys, energia, kenties toiminta tarjoaa tilaa luovuudelle tai riittäviä haasteita. Ilahduttavan vahvasti uuden oppimisen mahdollisuudet olivat läsnä mm. ohjatussa toiminnassa ja leikeistä etenkin sääntö- ja roolileikeissä.

Leikit: varhaiskasvatuksen aarreaitta

Leikeissä piilee valtavasti myönteistä potentiaalia Mikkelissä. Niin tuetussa, kuin vapaassakin leikissä lasten hyvinvoinnin osatekijät ovat vahvoilla kantimilla. Esimerkiksi sääntöleikeissä lasten sitoutuneisuus leikkiin oli vahvaa, ne ovat sisältäneet vauhtia ja ponnistelua sekä riemukkaita tunne-elämyksiä.

Miten näitä lasta liikuttavia, oppimis- ja tunnekokemuksia rikastavia leikkejä saataisiin lisättyä ja myös muihin arjen hetkiin istutettua? Miten aikuisen roolia tuetun leikin rikastajana saataisiin yhä vahvistettua?

Lopuksi: kehittämiskohteet

Tavoitteeksi monipuolisesti liikkumaan kannustavat oppimisympäristöt?

Keskeisimpänä kehittämiskohteena tulosten valossa olisi tärkeää tarkastella kaikkien lasten monipuolisen liikunnan mahdollisuuksia.

Kuormittavan liikunnan määrä oli hyvin vähäistä ja se painottui lähes yksinomaan ulkoiluun. Ohjattu toiminta painottui liikkumattomuuteen, eikä kuormittavalle liikkeelle ollut juuri lainkaan sijaa. Onko päiväkodin sisätiloissa selkeitä rajoitteita lasten monipuoliselle liikunnalle? Millainen on aikuisten rooli lasten liikuttajina – rajoittava vai kannustava? Ujuttamalla tanssia, temppuratoja, erilaisia siirtymiä ja luvan liikkumiseen, saadaan varmasti istutettua samalla myös lisää iloa ja riemua lasten arkeen.

Aikuisen läsnäololla ja heittäytymisellä lasten osallisuutta ja leikkiä tukemaan

Lasten osallistuvaa toimintaa tavattiin Mikkelissä muuta Suomea harvemmin. **Millaisin pedagogisin menetelmin ja kasvattajien toimintatavoin lasten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia voisi olla mahdollista lisätä?** Voisiko leikki kantautua leveämmälle polulle ja aikuiset suunnistaa sen tiellä yhdessä lasten kanssa? Leikki näyttäytyy positiivisena ilmiönä lapselle, mutta voisiko leikkiä olla arjessa enemmän ja aikuisen heittäytymistä leikin aalloille vahvistaa?

Lapset ja leikit

Leikki

- Tuettu leikki: rooli-, sääntö- ja esineleikkejä
- Roolileikki vs. esineleikki: kummassa hyvinvointi kukoistaa?
- Vapaa leikki: Löytävätkö kaikki kaverin?

Ulkoilu

- Fyysinen sääntö-, ja roolileikki
- Ulkona leikitään paljon esineleikkejä ja toiminta on vailla fokusta. Näihin kannattaa kiinnittää huomiota.

Lasten keskinäiset suhteet

- Ulkoilu ja vapaa leikki
- Roolileikki, sääntöleikki ja fyysinen leikki vertaisryhmässä
- Esineleikkiä leikitään usein yksin

Aikuisen toiminta

- Onko **aikuisen tukemaa leikkiä riittävästi**?
- Miten aikuinen **rikastaa leikkejä**?
- Voisiko **leikillisyyttä** lisätä arkeen ja ohjattuun toimintaan?
- **Ulkoilussa** aikuisen osallistuminen, voisiko sitä lisätä?
- Kuinka paljon ulkotoimintaa suunnitellaan pedagogisesti?
- Millaisin keinoin tuetaan kaikkia löytämään leikkikaveri (erityisesti ulkona ja vapaassa leikissä)?
- Miten bongaatte esineleikkiin tai yksin haahuilemaan jääneet lapset?

Bonus: kurkistus henkilöstön arvioihin oppimisympäristöistä

Korkeimman keskiarvon saaneet väittämät

Väittämä	Muu Suomi	Mikkeli	Ero
79. Päivittäiseen asioiden käsittelyyn vanhempien kanssa panostetaan	4,55	4,72	-0,17
9. Sanoitamme lasten kanssa kaikkea toimintaa	4,49	4,67	-0,18
69. Rohkaisemme valintoihin ilman sukupuoleen sidottuja stereotypioita	4,64	4,67	-0,03
74. Kasvattajien erilaiset vahvuudet ja taidot huomioidaan tiimityössä	4,52	4,67	-0,14
57. Tunnistamme lasten tuen tarpeet	4,77	4,61	0,16
82. Huoltajia tiedotetaan lapsen kehityksen ja oppimisen haasteista viipymättä	4,58	4,56	0,03
48. Lepohetkellä toteutuu kokonaisvaltainen hyvinvointi	4,20	4,56	-0,35
81. Luottamus ja kunnioitus näkyvät arjen yhttyössä vanhempien kanssa	4,50	4,56	-0,06
78. Vuorovaikutus tiimissä positiivista ja ammatillista	4,58	4,50	0,08
36. Lapsille tarjolla paljon sanallista ilmaisua	4,10	4,50	-0,40

Henkilöstön arviot ovat monella tapaa linjassa tulosten kanssa.

Bonus: kurkistus henkilöstön arvioihin oppimisympäristöistä

Suurimmat erot muuhun Suomeen verrattuna

Väittämä	Muu Suomi	Mikkeli	Ero
15. Tiimillä suunnittelupalaveri joka viikko	4,33	3,39	0,94
59. Pedagogista johtajuutta tulisi vahvistaa yksikössä	2,66	3,44	0,79
58. Pedagogista johtajuutta tulisi vahvistaa ryhmässä	2,30	3,06	0,75
61. Ryhmän opettajan SAK-aika toteutuu	3,32	4,06	0,73
53. Sisällä mahdollisuuksia vauhdikkaisiin leikkeihin	3,17	2,56	0,61
70. Lasten tunneilmaisun tulisi olla myönteisempää	2,61	2,00	0,61
26. Aikuisilla jatkuva aika- ja resurssipula	3,14	2,56	0,59
75. Kasvattajien koulutustausta määrittää työnjaon	3,12	3,61	0,49
32. Uudet ja kokeelliset työtavat ryhmässä	2,90	2,44	0,46
7. Vuorovaikutuksessa tärkeintä oppimisen valmiuksien kehittäminen	3,46	3,00	0,46

Leikki ja lasten osallisuus?

Miten tästä eteenpäin?

1. Kuinka tuloksia voisi viedä työyhteisöihin?

- Observoijienne asiantuntijuus kannattaa hyödyntää!
- Eri ammattiryhmille kohdennetut **koulutukselliset analyysitulokset** ovat saaneet runsaasti myönteistä palautetta!
- Usein tulosten pohjalta lähdetään suunnittelemaan koulutuksia.

2. Kunnat ja palveluntuottajat hyödyntävät analyysistä saatua tietoa tyypillisesti **hyvinvointistrategian** laatimisessa ja yleisesti tietoperustaisessa johtamisessa ja päätöksenteossa.

3. **Johtajuus- ja oppimisympäristöanalyysi**: katsaus johtajien ja henkilöstön arviointeihin!

4. Nykytilan kartoitus on nyt tehty – **miten asiat kehittyvät tästä?** Observoinnit toimintakaudella 2024-2025?

Teillä on nyt kattavaa tietoa toiminnasta, upeaa osaamista observoijissanne ja mahdollisuudet yhä kehittää varhaiskasvatustanne tutkitun tiedon pohjalta!

KIITOS

Kauniita kevätpäiviä Mikkeliin!

Mari Sillman

mari.sillman@reunamoedu.fi

info@reunamoedu.fi